

Bilag 1

Nogle af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 1:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 29. marts 1999 fra Ældrerådet i Svendborg, jf. L 195 - bilag 5, og oplyse, hvordan ministeren vil sikre, at diverse tvangsforanstaltninger ikke erstatter omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.

Svar:

De overordnede kriterier for anvendelsen af forslagets bestemmelser om tvangsmæssige foranstaltninger fremgår af formålsbestemmelsen i forslagets § 109. Hermed er det hensigten at tydeliggøre de politiske målsætninger og ideologiske forudsætninger for reglernes anvendelse.

I § 109, stk. 1, er det præciseret, at formålet med bestemmelserne er at begrænse magtanvendelsen mest muligt, sådan at det kun er de absolut nødvendige indgreb, der lovligt kan iværksættes.

Desuden er det i § 109, stk. 1, og stk. 3-5, præciseret, at iværksættelse af forslagets foranstaltninger er betinget af, at indgrebene aldrig erstatter omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand, at det forinden så vidt muligt har været forsøgt at opnå vedkommendes frivillige medvirken, samt at den mindst indgribende foranstaltning altid skal gå forud for den mere indgribende og endelig af, at magtanvendelse altid skal udøves så skånsomt som muligt.

Der er således med § 109 foretaget en klar afgrænsning af, under hvilke forudsætninger tvangsmæssige foranstaltninger lovligt kan iværksættes, og det fremgår af selve bestemmelsen, at tvangsmæssige indgreb aldrig må erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.

En væsentlig del af lovforslaget er derfor, at bestemmelserne om de enkelte foranstaltninger skal læses i nøje sammenhæng med formålsbestemmelsen i § 109.

Det kan tilføjes, at betydningen af formålsbestemmelsen i § 109 for reglernes anvendelsesområde vil blive præciseret i den vejledning til forslagets bestemmelser, der vil blive udarbejdet og udsendt inden lovforslaget træder i kraft.

For så vidt angår Ældrerådets betænkeligheder i forbindelse med § 109 a, skal det bemærkes, at

udgangspunktet for alle bestemmelser om tvangsmæssige foranstaltninger er grundlovens § 71, hvorefter ethvert indgreb i den personlige frihed forudsætter lovhjemmel. Der er således ikke tale om med lovforslaget at indføre et forbud mod aflåste døre med henblik på at tilbageholde beboere, idet dette allerede følger af grundlovens § 71.

Spørgsmål 13:

Ministeren bedes oplyse, om lovforslagets formulering af § 67 a, stk. 2, hvorefter kommune/amtet skal påse, om der er pårørende eller andre, der kan varetage den pågældendes interesser – herunder om der er behov for at få beskikket en værge efter værgemålsloven – vil øge de pårørendes/andres adgang til at kunne involvere sig i en voksen funktionshæmmed persons liv? I givet fald ønskes det oplyst, om ministeren i en efterfølgende vejledning/bekendtgørelse agter at beskrive sådanne forhold mere konkret, så dette samarbejde ikke tilrettelægges sådan, at det kan medføre, at den funktionshæmmedes selvbestemmelsesret tilsidesættes.

Svar:

Da den gruppe mennesker, lovforslaget omfatter, er karakteriseret ved ofte ikke at kunne tage vare på egne interesser, er et af de væsentlige principper, der ligger til grund for hele lovforslaget, i videst muligt omfang at søge at inddrage pårørende og andre nærtstående i arbejdet med den enkelte.

Erfaringen viser, at ikke alle pårørende automatisk varetager den pågældendes tarv, samt at ikke alle med nedsat psykisk funktionsevne har kontakt med pårørende. Derfor er det desuden pålagt kommuner og amter at være opmærksomme på, om der er behov for at beskikke en værge efter værgemålsloven.

Selv om samarbejdet med de pårørende og andre nærtstående således spiller en central rolle for hele lovforslaget, vil der i den vejledning, der skal udarbejdes i forbindelse med loven, blive lagt særlig vægt på at beskrive, hvordan dette samarbejde kan foregå inden for lovens rammer,